

ORAVSKÉ MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

Kramérhusow
Cysářské král. Wlastenské Rowiny.

ORAVSKÉ MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

Roku 1791.

Číslo. 53.

W Sobotu

dne 31 Prosince.

Třetí roční běh.

S nejvyšším cysářským královským Povolením.

Rozličné politické zprávy.

3 Sabina w Sedmihradsku na den 13 prosince takto se píše: Už býti, že za několik dní pakáž Tureckého Posla na Sedmihradské hranice přigede, nebo již odedne z toho z Bukarestu na cestě gest; však ale sám Posel s svým komonstwem, kterého se okolo 160 osob počítá, dle pozdějších zpráv teprw buď dne 16 aneb 17ho se očekává. — W krájině Moldawé a Walassch ustanowený cys. král. hlavní Konšel, aneb představený obchodu Pan Tymony, dne 1 prosince w Bukarestu ponejprw svůj úřad při zemské radě zstával, při kterémž příležitosti také gcho přigezd velmi slavně držán byl. Pan Tymony také

má poručeno, aby při shromáždění w Jasu přítomen, a k šťastnému zjednání pokoge mezy Rusy a Turky napomocen byl, zvláště při tom jednání má hleďti, aby poddaní obou těchto krájin od Turků prostrannější swobody k provozování svého křesťanského náboženství dosáhli.

Ostatně z Bukarestu w jiných zprávách takto se gestě píše: Nejvyšší Mezyr po tu chvíli gest w Ssumle. Nadále smrt Knížete Potemkina dodala mu takového srdce, že se gestě k pokogi nakloniti nechce, myslí sobě, že snad tímto pohodlným časem na Ruských nejwice bude moci vynutiti, a tau příčinou jednání o pokog snad se celý rok

potáhne. — Walašský Hospodář Mi-
chal Saco gest w prawdě vsauzený muž.
Gak duchowný tak y wssickni Žemané
přisebně mu oznámili, pokud se v Tu-
reckého dwora Břestanu náležitě nev-
gme, že mu nespíbugi, aby dlouho pa-
nowati měl, a přitom předložiti mu
oba spisy, kteréz předtím gak Cysarowně
Ruské tak y Potemkynowi byli zaslali,
aby z toho porozuměl, že nemohau a
nedtj wice přetěžkyh nářků od Tu-
reckého dwora snášeti. Tot gest welmi
zlé znamení Walašskému Hospodáři!
Sřze což také tak welice zarmaucen gest,
že ani z swého knížecyho sydla newy-
chází, a kteréhož Bosara nawssrijw.
Alezy tjm takměř každého dne od new-
ysshio Wezyra nowych a nowych fer-
manu dostává, kterymž Wezyr lidu
milost, pomoc a ochranu oznámge;
wssak ale nebožý poddanj tomu wssemu
newěří, nebo na tento způsob giž množ-
stwkrát welmi sferedně zklamáni byli.

Gakž se dáwa zpráva z Moldawy,
gednání o pokog gestě začato není;
mezy tjm Moldawané y Walassi we-
lice potěšeni gsau, že při tomto gedná-
nj Ruský dwůr předce gen o gegich do-
bré welice se stará. Ruský dwůr ne-
chce totiž, aby Turecká rada, kdy se gi
zlibj, a bez wědomj Ruského dwora,
kterého Hospodáře buď Walašského aneb
Moldawského z knížecy stolice swrhla;
2) stogi na tom, aby se žádný Turek
w obogim tomto knížetstwj newsadil a
nepřebýwal; 3) aby žádný wic Biskup
od Tureckého dwora, nybrž na cyr-
fewnjm sněmu a hlasem lidu wolen byl.
Tito tedy tři člankowé gsau tak důle-
žitj, že můžeme pochybowati, aby ge

Turecký dwůr tak snadně přigal, a ge-
dnání o pokog gestě na delší čas ne-
prodlažil.

3. Semelina zpráwy na den 8 a 11
toho gsau následugjcy: Dne 7 toho
Bělehradský Byhaja Beg *) s swými
slaužjcy a s dworským židem přissel
sem do Semelina, a když gak on tak
těž geho slaužjcy při hlawnj strážj swau
zbraň složili, neyprwé nawssrijwil na-
sscho wogenstého Riditele, a odtud šel
do kuceckých krámů, kdež několiť kusů
neypěknějšio a nowé mody hedbá-
wného zbožj kaupil. Potom geg zdej-
ssi Kěkowé w welikém čartáku welmi
stkwostně čtili. Předtjm nebylo slychati,
aby se Byhaja Beg tak welice ponížil,
a bez pompy z Bělehradu do Semelina
přissel; a to se sorwa w desyřti letech
stalo, a tehdaž wždy geho přichod new-
prwé oznámen byl. Na tomto muži,
gakož y na geho slaužjcych bylo wideti
welikau wctiwost a pokorn, čehož gindy
při žádném Turku hledati sme nespělli.
O tomto Byhajowi Begowi také Turcy
prawj, že mu Sultán gednau poslal
praporec tří koňskych ocasů, kterýž on
poslal nazpátek, žádage swého Pána,
aby toto znamení Bassowa důstogen-
stwj pro některého giného sšechetného
muže zachowal.

*) Byhaja Beg gest tak mnoho gako
Generálw Laytnant nad jeničary,
a prwnj osoba po Ağowi jeničarů.

Bělehradstj Turcy newstále a wel-
mi bedliwě se wyptáwagi, coby strany
Bosyné a Charwát vgednáno bylo, a
welice se mrzy, když od nassich slyssagi,
že sřze liknowost a nedbánlivost ge-
gich kommissarů wyměřenj hranic w oně

straně až do gara odloženo gest. Gal-
by věci mezi gich a kuským dworem
zpracowny a vřednány byly, naprosto
nie newědy, nybrž e tom wšem teprw
od nasseho lidu negaké zpráwy dogiti
chtěgi. Wstane zde w Semelíně stále
se mluwí, že několiť paralionu na Char-
wátské hranice potáhne, tak aby w te
straně cysářské wogsto sylněgssj bylo.

Dne 4 toho Zwornický Alga přigel
do Bělehradu k Bassowi s gakausy dū-
ležitan zpráwan. Dne 7ho přissel na
nassi stranu do Semelína s několiť slau-
žicými, a některé věci kupowal. Mě-
zy gíným také kaupil wjdenšťau cytern,
aneb gať gi ginde gmenugi kobju.
Když se tomu mnozy diwili, Alga řekl,
že se w geho podkragi Břestane, tak
nazwanj cygáni nalězagi, kteříž wy-
borně muzyku znagi, a geť on tak rád
gako Musulmany hráti slyssj.

Dne 8 přissel do Semelína Buch-
halter Bělehradského celnjho wřadu Hacı
Emin Effendy, a někdeyssj w Bělehra-
dě wstangwený wrchnj Měcynj Mehmed
Alga, tež geden wznesseněgssj jeničar.
Gegich radost neni k wyprawenj, kte-
rauž magi, že zase gednau s cysářským
lidem obchodu a přátelskj dostli; gedi-
né litugi toho, že gim neni powoleno
také w Petrowaradijně, Pesti, Wjdně a
w gíných místech se poohljdnauti. Emin
Effendy gest onen Alga, kterýž při do-
býwánj Bělehradu nassemu chwalitebně
paměti polnimu Maršalkowi Laudow-
nowi wýminkly strany odewzdánj tež
pewnosti přinešť. On prawil, že ge-
dině Bůh ho zachránil, když se kaule z
kusů na Bělehrad sypaly.

Dne 11 opět do Semelína přissel
z Bělehradu dworský Žid pro westkeren
Bassow lid reyže nakaupti, a hned 5
tisyc liber té potrawy s sebau wzal.
Tento Žid také v sameho Sultána mi-
lost má, gest Turčy hlumocnjš, a wždy
v sameho Bassy sedá, když se o některé
dulcžitě věci gednawá. Wlassi kupcy
takměť každého dne do Bělehradu od-
cházy s rozličným pěkněgssim a dražšim
zbožím; wznesseněgssj Turcy ge kupu-
gi, a sprosini oči y huby otwřagi, ne-
mohauce se dosti nadiwiti, že se w na-
ssich zemjch tak krásně y k pohleděm pře-
divné věci pracugi, nebo gim potud
fabryky wěc neznámá gsau.

Dne 4 téhož stalo se, že dwěma
nassim wogákům napadlo do Bělehradu
wřecy. Pan Bassa Bělehradský byl tak
wctiwý, že gich toho dne w Bělehradě
ponechal, a druhého dne byl gestre wcti-
wěgssj, že gim siraž jeničarů přidat,
aby snad řdesy nezablandili, a zaslal ge
zpět do Semelína k Panu Řiditelowi,
y dal mu přitom oznámiti, že naporom
wssěcky takowé poběhlé hosti zpátkem
dodáwati bude.

W těchto dnech zase se některj mladj
Turcy w Semelíně wjnem tak řečeným
místem podnapili; v nás se syce dobře
chowati, než w Bělehradě poznali na-
nich opilswj, a za to několiť kygů do-
siali, a k tomu přissli do černé knihy,
tak že gim naporom neni swobodno Se-
melínstych křimářů nawššewowati. —
W Bělehradě mezi Turky gest gakausy
welmi pediwná wěc: Oni nesmj po tu
dobu ani žen ani swých djetek do Běle-
hradu wzřeti a při sobě chowati. Co
to znamená?

Líst z Banátu dne 12 prosynce. Dne 6 toho přišlo neywyšší poručení, aby Fanton po hranicích k swému koncy přišel a docela wyzdwižen byl, a na ten způsob zplněno gest, o čemž se již dávno mluvilo. Za tau přičinan 16 kompanyí bude zřízeno. Vdatný Obrst od Walašského Illiryského regimentu Pan Kemeš při tom za Presyidenta vystaven gest, a odedne 1 ledna nyní nastává gýcho 1792 roku wšicko na swau starost vezme. (Pressp. N. n. 102.)

Z Konstantinopole 25 října. Dne 15 téhož přigel sem rychlý posel od armády neywyššího Wezyra, a hned nato blučná rada odewšech Minystrů držána byla, po kteréž skončení na rychlost na wšicku strany celé Turecké říše slo přisne poručení, aby wšemi wálečnými přípravami k náležitě obraně přichystáni byli. Toto poručení není wydáno za tau přičinan, poněwadž se již skutečně při gednání o pokoj s Rusy mnohé obřízlosti namýšlejí, nýbrž toliko z opatrnosti a starosti, aby snad Turecký dwůr z nutné potřeby přinucen nebyl ke wšem výminkám a k gednomu každému požadání Ruského dwora přivoliti, z čehož by potom Turkům nenabytná škoda powstati mohla.

Dne 17 téhož přigel do Konstantinopole cýsařský Internuncyus Pan Baron z Herbertu, wšak bezewšší pompy a ceremony, gakež gindy w obyčejí býwaly. Druhého dne nato podle swého prvního dragomana, gehož čtyři slaužící a čtyři šakodaxowé, wšickni w gale a na koních prowázeli, Kaima Kamowi své přísti dal oznámiti.

Kůznice w Kairu, gakož y ginde

w Egyptě den po dni gfau wětší, a zbaurená Knížata wždy wětší, nesnáze Tureckému dworu působějí. Y také na Persyanských hranicích, gakež slyšeti, zbaurený lid mnoho zlého provozuje. — Alepsí obyvatelé nyní wšali posly k swému zapuzenému Bassowi, žádagíce o milost, kteréž Bassa také welmi přiwětíwě přigaw, slibil, že jim toho ničím zlým připominati nechce.

(Hamb. Kor. n. 197.)

Podle pozdnějších zpráv z Konstantinopole na den 12 listopadu dáwa se správa, že Wasyf Effendy do nez milosti vpadl. Toť gest ten Minystr, kterýž od Tureckého dwora wyslán byl, aby zběžně články z strany budaucyho narownání w Galaci podepsal. Gemu gest dáno za winu, že své plnomocenství překročil, a z té přičiny ortel naň wyneffen, aby hlavu ztratil. Turecký wšak Sultán, chtěge snad k swému ospravedlnění prostředek wynalezti, tento přisný trest proměnil w pokutu, aby čas swého žiwota z země wypowědjin byl.

(Mnich. N. n. 198.)

Z Francouz. Abychom wšicku zpráwy o Francouzských psáti mēti, zagisté každého dne bychom dosti na práci mīti mohli. Tento nyní we wšech wēcejných listech hlawní článek gest, a gakež se zdá, po nedlanhém času o Francouzských roztržitostech welmi mnoho bude me mocy psáti. Tak zagisté gest — že se y Francouzowé — y Francouzští Princowé proti nim seršim na rychlost do pole chystají. O tom wšem z níže položených zpráv wice se dowíme.

Z Frankfurtru se píše na den 5ho prosynce: Z Mohače přišla zpráva, že

Bur-